

КУЛЬТУРА УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО МОВЛЕННЯ

Викладач – Шульжук Н. В., канд. філол. наук, доцент кафедри стилістики та культури української мови.

Курс – 4, семестр – 8.

Кількість кредитів – 3.

Анотація дисципліни

Спецкурс «Культура українського наукового мовлення» належить до вибіркового циклу освітньо-професійної програми «Українська мова та література» спеціальності 035 Філологія. Проте вона безпосередньо пов'язана із формуванням таких фахових компетентностей, як здатність до використання спеціальної термінології в різних видах професійної діяльності, розуміння наукової комунікації (в усному та писемному її вияві) як реалізації функцій мови, а також здатність ефективно послуговуватися мовними одиницями різних рівнів в українському науковому мовленні з урахуванням комунікативної ситуації. Унікальність навчальної дисципліни в освітньо-професійній програмі полягає у формуванні академічної культури дослідника, творчому застосуванні мовленнєвих умінь у продукуванні текстів наукових жанрів.

Мета спецкурсу – розширити уявлення студентів-філологів про українське наукове мовлення, мовні засоби наукового тексту, сприяти формуванню мовнокомунікативної компетентності дослідника для успішної презентації результатів професійної / наукової діяльності.

Завдання спецкурсу:

- формування у студентів знань про характерні ознаки писемної та усної форм наукового стилю української літературної мови, його основні жанрові різновиди та мовні засоби організації наукової інформації в науковому тексті, про культуру конспектування, анотування, реферування, редагування, перекладу наукового тексту;
- формування у студентів умінь щодо пошуку і використання необхідної інформації з лексикографічних, довідниково-енциклопедичних, наукових, навчальних, навчально-методичних видань у процесі підготовки наукової роботи, її апробації та в подальшій професійній (науковій) діяльності;
- розвиток у студентів навичок усної та письмової презентації результатів наукового дослідження українською мовою, умінь операційної обробки наукових текстів різних жанрів та їх моделювання.

Перевагами дисципліни є те, що у процесі її засвоєння у студентів формуються такі компетентності:

загальні:

- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями й застосовувати їх у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел;
- уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми;
- здатність працювати в команді й автономно, усвідомлення важливості емоційної стабільності, толерантності;
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

фахові:

- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- усвідомлення мови як особливої знакової системи, розуміння її природи та функцій, базові уявлення про генетичну і структурну типологію мов світу, фонетичний, лексичний, граматичний рівні мови;
- здатність демонструвати глибокі знання з теорії сучасної української літературної мови, орієнтуватися в новітніх лінгвістичних напрямках і тенденціях;

- здатність до використання спеціальної термінології в різних видах професійної діяльності;
- розуміння комунікативної діяльності як реалізації функцій мови в різних сферах життя, здатність ефективно використовувати стильові різновиди мови відповідно до комунікативної ситуації; навички ведення ділової комунікації усно та письмово, створення різножанрових і різностильових текстів державною та іноземною мовами;
- здатність виконувати різні види лінгвістичного та літературознавчий аналіз.

Результати вивчення спецкурсу базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, є достатніми для успішного здійснення професійної діяльності, компетентного розв'язання складних завдань інноваційного та дослідницького характеру в галузі мовної освіти, а також /або подальшого навчання на другому (магістерському) рівні освітньо-наукового циклу вищої освіти.

У результаті вивчення спецкурсу студент повинен

знати:

- функції наукового стилю та жанри його підстилів;
- традиційні стильові ознаки наукового мовлення;
- основні етапи становлення наукової мови;
- ознаки мовної культури науковця;
- структурні елементи наукового тексту та їх функції;
- різновиди наукових текстів та принципи їх укладання;
- компоненти композиції наукового тексту;
- типові лексичні та граматичні помилки в науковому тексті;
- критерії оцінки наукового тексту;
- ефективні комунікативні стратегії і тактики ведення наукової дискусії;

вміти:

- виявляти усі рівні мовної культури науковця;
- доцільно послуговуватись мовними одиницями усіх рівнів у процесі творення наукового тексту;
- виявляти різні типи помилок у текстах наукового стилю та редагувати їх;
- укладати наукові тексти відповідно до вимог та вміти їх професійно читати;
- використовувати різні види компресії наукового тексту;
- використовувати мовні кліше при підготовці текстів наукових досліджень, рецензій, відгуків, статей, анотацій та ін.;
- грамотно укладати список використаної літератури;
- долати опір аудиторії / опонента та здійснювати мовленнєвий вплив на них;
- готувати електронну презентацію наукового виступу.

E-mail кафедри: kstilukrmov.rshu@ukr.net

E-mail викладача: n_shulzhuk@i.ua

Очні консультації: шовіторка з 15.30 до 17.30 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щосереди з 16.00 до 18.00.